



## **EL TREBALL DOMESTIC I LA VIDA QUOTIDIANA**

(Facultat de CC.PP. i de Sociologia)

**Pilar CARRASQUER OTO (2on semestre 2002-2003)**

(Validat pel curs 2007/08)

---

L'assignatura pertany a l'itinerari de "Treball i Organitzacions" de la llicenciatura de Sociologia. El seu enfocament parteix de la perspectiva dels estudis sobre el treball. Concretament de l'estudi d'aquelles parcel·les que el concepte de treball, construït sota la industrialització, oblida o no considera prou rellevants.

L'objectiu bàsic de la matèria és posar de manifest la necessitat de completar i complementar l'anàlisi del treball:

- . en primer lloc, tenint present totes aquelles parcel·les i tots aquells col·lectius que les protagonitzen i/o les menystenen,
- . en segon lloc, considerant tots els aspectes que expliquen la incidència del treball en la vida quotidiana.

### **EL TREBALL DOMESTIC I LA VIDA QUOTIDIANA**

1. Primers aclariments conceptuals.- El concepte de treball.- El treball com a centre del projecte de vida.- El treball i la vida quotidiana. Les presències i les absències en el treball.
2. L'activitat laboral femenina en el capitalisme.- Els factors reproductors.- El seu origen.
3. El debat sobre el treball domèstic.- La divisió sexual del treball a la família.- La reproducció de la força de treball.
4. Els factors reproductors i la seva incidència en el mercat de treball.- Les diferències de sexe i la segmentació del mercat de treball.- La segregació ocupacional femenina.- Les discriminacions laborals femenines.
5. La reconceptualització del treball.- Les desigualtats de gènere i els treballs.- Les limitacions del concepte de treball domèstic i el treball com a ocupació.
6. La perspectiva teòrica de la producció/reproducció.- El treball de la producció i el treball de la reproducció.- La doble presència.
- 7.- El treball de la reproducció.- Dimensions i possibilitats de mesura.- La quantificació econòmica.- L'ús del temps.- Diacronia i sincronia.
- 8.- L'estructura sexuada de la vida quotidiana.- La invisibilitat de les desigualtats de gènere.- El temps de la cura i el canvi dels temps.



9.- Producció/Reproducció i Vida quotidiana.- Les materialitats i les representacions simbòliques masculines i femenines: la visualització de les diferències i desigualtats.

### Avaluació

L'assignatura serà avaluada, de manera continuada, a través d'un treball i proves escrites. Es defugirà l'examen final convencional.

L'assignatura requerirà la participació activa de l'alumnat, a través de diverses lectures, debats i presentacions a classe.

### BIBLIOGRAFIA BASICA

- BALBO, L. (1979) "La doppia presenza" *Inchiesta*, n°32, Milán.
- BALBO, L. (comp.)(1987)*Time to care*, Milano, Franco Angeli.
- BALBO, L.- M.P. MAY- G.A. MICHELI (1990) *Vincoli e strategie nella vita quotidiana*, Milán, Franco Angeli.
- BENERIA, L. (1981) "Reproducción, producción y división sexual del trabajo" a *Mientrastanto*, n°6.
- BIANCHI, M., (1994) *Más allá del "doble trabajo"*, a Borderías-Carrasco-Alemany (1994).
- BIMBI, F. (1995) "Metafore di genere tra lavoro non pagato e lavoro pagato. Il tempo nei rapporti sociali di sesso" *Polis* n° 3.
- BORDERÍAS, C., CARRASCO, C., ALEMANY, C. (1994) *Las mujeres y el trabajo. Rupturas conceptuales*, Madrid-Barcelona, Icaria-FUHEM.
- CARRASCO, C. (1991) *El trabajo doméstico y la reproducción social*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- CHABAUD-RYCHTER, D., FOUGEYROLLAS-SCHWEBEL, D., SOUTONNAX, F. (1985) *Espace et temps du travail domestique*, París, Librairie des méridiens.
- DAUNE-RICHARD, A.M. (1986) *De la construction d'un objet "travail des femmes" a une reconceptualisation du travail*, comunicació presentada al col·loqui "Work and Politics: the feminization of the labor force", Harvard University.
- DURAN, M<sup>a</sup> A. (1987) *La jornada interminable*, Barcelona, Icaria.
- DURAN, M<sup>a</sup> A. (dir) (1988) *De puertas adentro*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- DURAN, M<sup>a</sup> A., (1991) "La conceptualización del trabajo en la sociedad contemporánea" a *Economía y Sociología del Trabajo*, n° 13-14, Madrid.
- GARDINER, J., HARRISSON, J., SECCOMBE, W. (1975) *El ama de casa bajo el capitalismo*, Barcelona, Anagrama.
- INSTITUTO DE LA MUJER (1996) *Tiempo social contra reloj. Las mujeres y la transformación en los usos del tiempo*, Madrid, Instituto de la Mujer.

- IZQUIERDO, M.J. (1988) *La desigualdad de las mujeres en el uso del tiempo*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- IZQUIERDO, M.J. (1993) *La interdependència de les activitats domèstiques i el treball remunerat*, Barcelona, Publicacions Parlament de Catalunya.
- MARTINEZ, V. (1992) *Mujer, trabajo, maternidad*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- RAMOS, R. (1990) *Cronos dividido*, Madrid, Instituto de la Mujer.
- SARACENO, Ch. (1986) *Uomini e donne nella vita quotidiana. Ovvero, per una analisi delle strutture di sesso della vita quotidiana a Bimbi - Capecchi, Strutture e strategie della vita quotidiana*, Milan, Franco Angeli.
- SULLEROT, E. (1970) *Historia y sociología del trabajo femenino*, Barcelona, Península.
- TORNS, T. (1992) *Els treballs de les dones a Actes del II Congrés Català de la Dona*, Barcelona, Institut Català de la Dona.
- TORNS, T. (1994) *El treball de la reproducció*, II Universitat d'Estiu de la Dona, Barcelona.
- TORNS, T., CARRASQUER, P. (1987) *Entorn dels conceptes de dona i treball*, a VVAA, *Visió de Catalunya*, Barcelona, Diputació de Barcelona.
- VARIS/ES AUTORS/ES (1976) "Trabajo doméstico y lucha feminista" *Zona Abierta*, nº8, Madrid.
- VARIS/ES AUTORS/ES (1998) "Treball i vida quotidiana" *Papers*, nº 55, Bellaterra